

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/169/2022
Identifikačné číslo spisu: 1404899481
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1404899481.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudkýň JUDr. Aleny Svetlovskej a JUDr. Nory Halmovej v spore žalobcu Správcovské bratislavské družstvo, Bratislava, Drobného 27, IČO: 35 803 843, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Barbara Holíková, s. r. o., Bratislava, Staré Grunty 162, IČO: 36 863 971, proti žalovanému Stavebné bytové družstvo Bratislava IV, Bratislava, Polianky 9, IČO: 00 169 731, zastúpenému advokátom Mgr. Matejom Vídom, Bratislava, Paprad'ová 3, o zaplatenie 4 664,28 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 22C/109/2004, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. októbra 2021 sp. zn. 4Co/10/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie zamietá.

Žalobcovi priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 23. augusta 2017 č. k. 22C/109/2004-719 I. konanie v časti týkajúcej sa úrokov z omeškania vo výške 17,60 % ročne zo sumy 4 664,28 eura od 01. októbra 2001 do 31. decembra 2001 zastavil; II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4 664,28 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 15,50 % ročne zo sumy 4 664,28 eura od 01. januára 2002 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku; III. vo zvyšnej časti žalobu zamietol; IV. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % a štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení uviedol, že žalobca vzal žalobu čiastočne späť podaním doručeným súdu 31. decembra 2010, na pojednávaní konanom dňa 19. apríla 2017 (po vrátení veci Krajským súdom v Bratislave) na čiastočnom späťvzati žaloby zotrval, žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby vyjadril súhlas, preto súd prvej inštancie zastavil konanie v časti uplatnených úrokov z omeškania od 01. októbra 2001 do 31. decembra 2001.

1.2. Súd prvej inštancie zaoberajúc sa posúdením vecnej legitímácie sporových strán uviedol, že otázku pasívnej vecnej legitímácie posudzoval podľa zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových

priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“), ako aj s ohľadom na zmluvu o výkone správy, podľa ktorej voči vlastníkom bytov a nebytových priestorov zodpovedá žalovaný ako bývalý správca, ktorý ukončil výkon správy ku dňu 31. decembra 2001. Preto bol podľa jeho názoru žalovaný pasívne vecne legitimovaný v predmetnom konaní. Konštatoval, že skutočnosť, že medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 15. februára 2001 uzatvorená mandátna zmluva, v zmysle ktorej bol žalobca poverený výkonom správy bytových domov, nič nemení na právnom postavení žalovaného ako správcu bytového domu na Púpavovej 30 v Bratislave (ďalej len „bytový dom“), a to až do ukončenia zmluvy o výkone správy 31. decembra 2001. K žalovaným namietanej aktívnej vecnej legitimácii žalobcov, najmä v súvislosti s tým, že v konaní vystupovalo pôvodne 79 žalobcov, hoci v bytovom dome je len 52 bytov, konštatoval, že aktívnu vecnú legitimáciu na podanie žaloby, ktorou sa vlastníci bytov domáhajú od bývalého správcu vydania nevyčerpaných prostriedkov určených na údržbu a opravu domu, mali v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z. účinného do 30. júna 2004 len vlastníci bytov a nebytových priestorov vo svojom mene. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na skutočnosť, že v súdnom konaní na strane žalobcov vystupovali vlastníci jednotlivých bytov, a preto v prípade, ak je vlastníkov jedného bytu viac, neznamená to, že za jeden byt má v súdnom konaní vystupovať len jeden vlastník, resp. spoluvlastník, ale za každý byt musia v konaní vystupovať všetci jeho vlastníci, to znamená v prípade spoluvlastníkov všetci spoluvlastníci jedného bytu. Pokiaľ išlo o skutočnosť, že vlastníci bytov (ktorí v konaní vystupovali ako pôvodní žalobcovia) neudelili plnú moc advokátke na zastupovanie, ale túto udelilo Správcovské bratislavské družstvo ako zástupca vlastníkov bytov, poukázal na znenie čl. IX Zmluvy o výkone správy č. 63/2001, podľa ktorého vlastníci splnomocnili správcu na všetky právne úkony, ktoré v ich mene vykoná v súvislosti so zabezpečením povinností vyplývajúcich z výkonu správy v zmysle a rozsahu tejto zmluvy. Dospel preto k záveru, že správca bol oprávnený splnomocniť v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov advokátku, ktorá týchto vlastníkov bytov zastupovala v predmetnom konaní a v ich mene podala aj žalobu.

1.3. Ohľadom uplatneného nároku titulom nevyčerpaných prostriedkov určených na údržbu a opravy domu vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu neprevedených bývalým správcom (žalovaným) na fond prevádzky, údržby a opráv bytového domu (ďalej len „FPÚO“) v súvislosti s ukončením jeho správy súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný napriek preneseniu niektorých povinností súvisiacich s výkonom správy bytového domu zo žalovaného na žalobcu na základe mandátnej zmluvy zodpovedal za svoje záväzky na základe zmluvy o výkone správy uzatvorenej s jednotlivými vlastníkami bytov a nebytových priestorov. Uviedol, že žalovanému ako končiacemu správcovi vyplývala povinnosť previesť zostatok finančných prostriedkov na FPÚO na účet vlastníkov zo zmluvných podmienok dohodnutých v zmluvách o výkone správy medzi žalovaným ako správcom a jednotlivými vlastníkami bytov a nebytových priestorov, konkrétne z čl. VIII bod 1 písm. c) zmluvy. V tejto súvislosti poukázal na uznanie dlhu zo dňa 12. septembra 2001, kde žalovaný zastúpený I. B. Č., predsedom predstavenstva a I. T. G., členom predstavenstva, ako správca uznal dlh, že je povinný v súlade s § 16 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. nevyčerpané prostriedky určené na údržbu a opravu domu, bytu a nebytového priestoru v dome previesť na FPÚO (ďalej aj „Uznanie dlhu“). Súd prvej inštancie toto Uznanie dlhu vyhodnotil ako platné uznanie dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákona (ďalej len „OZ“), pretože obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom a z vykonaných dôkazov nevyplývala žiadna taká skutočnosť, ktorá by mohla spôsobiť jeho neplatnosť. K dôvodnosti a výške dlhu konštatoval, že z uznávacieho prejavu je zřejmý odkaz na ustanovenie § 16 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z., podľa ktorého je správca povinný nevyčerpané prostriedky určené na údržbu a opravu domu, bytu a nebytového priestoru v dome previesť na FPÚO. Uviedol, že výška dlhu je v uznávacom prejave jednoznačne určená sumou 11 049,98 eura (332 891,73 Sk), Uznanie dlhu bolo podpísané dvoma členmi štatutárneho orgánu žalovaného, tak ako to bolo potrebné v zmysle obchodného registra žalovaného. K námietke žalovaného, že prejav označený ako Uznanie dlhu nezohľadňuje nedoplatky vlastníkov bytov za rok 2001, uviedol, že listinné dôkazy predložené v konaní preukazujú správnosť jednotlivých položiek uvedených v Uznaní dlhu, ako aj konečnom vyúčtovaní zo dňa 15. marca 2002. Súd prvej inštancie ustálil, že v priebehu konania žalovaný žiadnym spôsobom nevyvrátil správnosť sumy uvedenej v Uznaní dlhu, ktorou sa predchádzajúci správca zaviazal uhradiť záväzok vyplývajúci mu z ustanovenia § 16 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. Prílohu č. 29 k znaleckému posudku, vypracovanému Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity, na ktorú poukazoval žalovaný bez samotného znenia posudku, súd prvej inštancie nevyhodnotil ako dôkaz svedčiaci v prospech

žalovaného z dôvodu, že uvedený znalecký posudok nebol vypracovaný v tomto súdnom konaní a bez jeho celého znenia nebolo možné podľa súdu prvej inštancie vyhodnotiť váhu tohto dôkazu pre teraz posudzovaný spor, nakoľko nebolo možné overiť ani správnosť údajov uvedených v tabuľke, ktorá tvorí prílohu č. 29 k tomuto znaleckému posudku. Obranu žalovaného vyhodnotil ako účelovú a namiatané personálne posúdenie a otázku personálnych sporov medzi bývalými a terajšími štatutárnymi zástupcami žalovaného považoval pre posúdenie dôvodnosti nárokov uplatnených žalobcom v tomto konaní za právne bezvýznamnú. Súd prvej inštancie uviedol, že bolo na žalovanom, aby vyvrátil právnu domnienku o existencii dlhu žalovaného vo vzťahu k žalobcovi, avšak žalovanému sa dôkazné bremeno, ktoré na ňom spočívalo, nepodarilo uniesť. Dospel preto k záveru, že žalovaný porušil svoju zákonnú povinnosť, keď nepreviedol zostatok z FPÚO do ukončenia výkonu správy, a teda mu vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške žalovanej sumy (nevyplatených finančných prostriedkov vo vlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov), ktoré musí vydať. Ako nedôvodnú napokon vyhodnotil aj námietku žalovaného, že žalovaný nemohol previesť zostatok finančných prostriedkov na FPÚO na nového správcu (ktorým sa od 01. januára 2002 stalo Správcovské bratislavské družstvo), nakoľko tento správca už bol vlastníkom predmetného účtu. Súd prvej inštancie konštatoval, že peniaze vedené na predmetnom účte boli vedené v účtovníctve žalovaného ako cudzie prostriedky, pričom žalovaný mal tieto peniaze iba spravovať a účtovať a následne po ukončení zmluvy o výkone správy mal v zmysle čl. VIII bod 1 písm. c) povinnosť previesť tieto finančné prostriedky na účet vlastníkov. Poukázal pritom na Uznanie dlhu, ktorým sa žalovaný zaviazal, že tvorba a čerpanie FPÚO za obdobie od 01. januára 2001 do 30. septembra 2001 bude predmetom konečného vyúčtovania, ktoré spracuje do 30. novembra 2001.

1.4. Námietku premlčania uplatnenú žalovaným posúdil súd prvej inštancie s ohľadom na písomný uznávací prejav žalovaného a vyhodnotil ju ako nedôvodnú. Uviedol, že premlčacia doba sa v danom prípade predĺžila na desaťročnú dobu, ktorá sa počítala odo dňa uznania t. j. od 12. septembra 2001. Vlastníci bytov a nebytových priestorov si teda v žalobe doručenej súdu prvej inštancie 02. septembra 2003 uplatnili predmetný nárok riadne a včas.

1.5. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 27. októbra 2021 sp. zn. 4Co/10/2018 rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení k otázke spochybnovanej aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní považuje uviedol, že táto bola súdom prvej inštancie skúmaná, pričom súd pripustil zámenu účastníkov konania tak, aby do konania namiesto dovtedajších žalobcov vstúpil terajší žalobca - Správcovské bratislavské družstvo, teda správca bytového domu. Podotkol, že uvedená zámena účastníka na strane žalobcu reflektovala zmenu v právnej úprave, ku ktorej došlo zákonom č. 367/2004 Z. z., ustanoveniami § 8b ods. 1 a § 31 ods. 2. Pokiaľ žalovaný namietal aj nedostatok svojej pasívnej legitímácie, odvolací súd s poukazom na mandátnu zmluvu uzavretú medzi stranami sporu uviedol, že táto nič nemení na právnom postavení žalovaného ako správcu bytového domu vo vzťahu k vlastníkom bytov a nebytových priestorov v predmetnom bytovom dome až do 31. decembra 2001. Toto postavenie správcu totiž vyplývalo žalovanému zo zmlúv o výkone správy, uzavretých s jednotlivými vlastníkami bytov a nebytových priestorov bytového domu. Uzavrel, že z týchto právnych skutočností vyplývala vecná pasívna legitímácia žalovaného v tomto konaní.

2.2. Ohľadom existencie a výšky uplatňovanej pohľadávky odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že existencia dlhu žalovaného, ako aj jeho výška bola v konaní preukázaná žalobcom produkovanými dôkazmi, predovšetkým z písomného Uznania dlhu, prehľadom tvorby a čerpania ROUBF zo dňa 12. marca 2002, potvrdením o konečnom finančnom vyúčtovaní „FPÚO za obj. 0007, Púpavová 30“ zo dňa 15. marca 2002. Odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie Uznanie dlhu vyhodnotil ako platné uznanie dlhu v zmysle § 558 OZ, pretože obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom. Zdôraznil, že v ňom je obsiahnuté písomné uznanie žalovaného, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, keď je nesporné, že právnym dôvodom vzniku záväzku bolo vrátenie nevyčerpaných prostriedkov FPÚO bytového domu správcom po ukončení výkonu správy. Vychádzajúc z toho, že uznaním dlhu prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka, za podstatné

považoval, že žalovaný svoje tvrdenie, že dlh ku dňu uznania neexistoval, resp. existoval v inom rozsahu (bez presnej špecifikácie), ničím nepreukázal, a teda ničím nepodložené spochybňovanie skutočností nebolo z jeho strany spôsobilým prostriedkom pre dosiahnutie úspechu v konaní.

2.3. Odvolací súd ďalej konštatoval, že v čase vzniku predmetnej pohľadávky nebola v zákone č. 182/1993 Z. z. výslovne upravená povinnosť končiaceho správcu previesť zostatok majetku vlastníkov na účet nového správcu (alebo spoločenstva). Keďže žalovaný v čase ukončenia správy nemal zákonnú povinnosť previesť zostatok majetku vlastníkov na účty nového správcu, odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade išlo o povinnosť z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. V tejto súvislosti potom konštatoval, že žalovaný ukončil výkon správy ku dňu 31. decembra 2001, t. j. od uvedeného dátumu odpadol dôvod spravovania majetku vlastníkov a žalobca od 01. januára 2002 vedel, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil a od uvedeného dňa začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 1 OZ, ktorá by uplynula dňom 01. januára 2004. Žaloba bola podaná na Okresný súd Bratislava IV dňa 02. septembra 2003, t. j. včas, ešte v rámci plynutia premlčacej doby a vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru o správnosti prvoinštančného rozhodnutia o nedôvodnosti vznesenej námietky premlčania.

2.4. Napokon sa odvolací súd stotožnil aj s namietaným hodnotením dôkazov uskutočneným súdom prvej inštancie a ako nedôvodnú vyhodnotil tiež námietku, že odôvodnenie prvoinštančného rozsudku je nepreskúmateľné, pretože ho bolo možné bez pochybností v odvolacom konaní preskúmať a závery v ňom vyslovené boli podložené vykonaným dokazovaním, zákonnými ustanoveniami a konkrétnymi právnymi úvahami. Odvolací súd preto dospel k záveru, že podané odvolanie je úplne nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vecne správny, založený na správne zistenom skutkovom stave a vychádzajúci zo správneho právneho posúdenia veci vrátane výroku o úrokoch z omeškania.

2.5. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil explicitným poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré spočívalo vo vyhodnutí listiny „Uznanie dlhu zo dňa 12. septembra 2001“ ako platného uznania dlhu v zmysle § 558 OZ. Právne posúdenie Uznanie dlhu a prenesenie dôkazného bremena preukázať výšku pohľadávky žalobcu zo žalobcu na žalovaného považoval za nesprávne. Mal za to, že predmetné Uznanie dlhu je neplatným právnym úkonom a prenesenie dôkazného bremena na dovolateľa je nesprávny postup súdu. Dovolateľ ďalej namietal, že mu bolo nesprávnym procesným postupom znemožnené, aby realizoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedol, že dokazovanie, najmä vykonanie a hodnotenie dôkazov, nebolo vykonané riadne a zákonom ustanoveným spôsobom. Za obzvlášť závažné procesné pochybenie súdu prvej inštancie dovolateľ považoval nevykonanie dôkazu znaleckým posudkom Znaleckého ústavu Ekonomickej univerzity v Bratislave č. 5/2010, prílohu č. 29, ktorý žalovaný predložil ako listinný dôkaz preukazujúci nedôvodnú disproporciu peňažných prostriedkov vlastníkov v bytovom dome k 1. januáru 2000 oproti ich pôvodnému stavu k 31. decembru 1999. Napokon odvolaciemu súdu vytkol, že v odôvodnení nezohľadnil obsah právne neúčinného Uznanie dlhu v súvislosti s ďalšími skutočnosťami preukázanými dokazovaním.

3.2. Vzhľadom na uvedené dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozhodnutia nižších súdov zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadal odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalovaný vo svojom dovolaní nekonkretizoval právnú otázku riešenú v odvolacom konaní v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP a ani neuviedol, ako ju riešil odvolací súd. Dodal, že pokiaľ by právnou otázkou malo byť právne posúdenie platnosti Uznanie dlhu a prenesenie dôkazného bremena na žalovaného, táto právna otázka v ustálenej praxi odvolacieho súdu už riešená je. Konštatoval preto, že žalovaný vo svojom dovolaní neodôvodnil ním označenú prípustnosť svojho dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP žiadnym relevantným dovolacím dôvodom. V súvislosti s obsahom ďalších námietok naznačujúcich uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm.

f) CSP žalobca uviedol, že nesprávnosť hodnotenia dôkazov či polemika so skutkovými závermi nezakladá prípustnosť dovolania podľa predmetného ustanovenia. Vzhľadom na to navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť, prípadne zamietnuť.

5. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Podľa § 444 ods. 2 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté.

6. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je síce procesne prípustné, ale nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v

konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Dovolateľ (vychádzajúc z obsahu dovolania podľa čl. 11 ods. 1 a § 124 ods. 1 CSP) vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namieta nesprávnosti pri obstarávaní skutkových podkladov a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

18. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú

presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a úvah vychádzal, keď dospel k záveru o danosti žalobcom uplatneného nároku na uloženie povinnosti žalovaného.

18.1. Odvolací súd sa v odôvodnení dôsledne zaoberal námietkami žalovaného ohľadom nedostatku aktívnej a pasívnej legitímácie. Vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii uviedol, že súd prvej inštancie túto skúmal a reflektujúc zmenu v právnej úprave, ku ktorej došlo ustanoveniami § 8b ods. 1 a § 31 ods. 2 zákona č. 367/2004 Z. z., pripustil zámenu účastníkov konania tak, aby do konania namiesto dovtedajších žalobcov vstúpil terajší žalobca - Správcovské bratislavské družstvo, teda správca bytového domu na ul. Púpavová 30 v Bratislave. K nedostatku pasívnej legitímácie odvolací súd konštatoval, že súvisiaca mandátna zmluva uzavretá medzi stranami sporu nič nemení na právnom postavení žalovaného ako správcu bytového domu vo vzťahu k vlastníkom bytov a nebytových priestorov v predmetnom bytovom dome až do 31. decembra 2001. Uzavrel, že toto postavenie správcu totiž vyplývalo žalovanému zo zmlúv o výkone správy, uzavretých s jednotlivými vlastníkami bytov a nebytových priestorov bytového domu. Ďalej sa odvolací súd dôkladne venoval existencii a výške uplatňovanej pohľadávky, pričom dospel k záveru, že existencia dlhu žalovaného, ako aj jeho výška bola v konaní preukázaná žalobcom produkovanými dôkazmi, predovšetkým z písomného Uznania dlhu zo dňa 12. septembra 2001, prehľadom tvorby a čerpania ROUBF zo dňa 12. marca 2002, potvrdením o konečnom finančnom vyúčtovaní fondu prevádzky, údržby a opráv za obj. 0007, Púpavová 30 zo dňa 15. marca 2002. V nadväznosti na to sa dostatočne vysporiadal s námietkou žalovaného ohľadom nesprávneho právneho posúdenia sporného Uznania dlhu, ktoré vyhodnotil ako platné uznanie dlhu v zmysle § 558 OZ, obsahujúce všetky náležitosti predpísané zákonom. Blížšie dôvodil, že je v ňom obsiahnuté písomné uznanie žalovaného, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, keď je nesporné, že právnym dôvodom vzniku záväzku bolo vrátenie nevyčerpaných prostriedkov FPÚO bytového domu správcom po ukončení výkonu správy. Odvolací súd následne vychádzajúc z premisy, že uznaním dlhu prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka, konštatoval, že žalovaný svoje tvrdenie, že dlh ku dňu uznania neexistoval, resp. existoval v inom rozsahu (bez presnej špecifikácie), ničím nepreukázal, a len ničím nepodložené spochybňovanie skutočností nebolo z jeho strany spôsobilým prostriedkom pre dosiahnutie úspechu v konaní. Pokiaľ išlo o námietku premlčania vznesenú žalovaným, aj s touto sa odvolací súd riadne vysporiadal, keď posudzujúc žalovaný nárok ako povinnosť z titulu vydania bezdôvodného obohatenia považoval podanú žalobu za uplatnenú v rámci plynutia dvojiročnej subjektívnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 1 OZ. Napokon reflektoval aj odvolaciu argumentáciu súvisiacu s hodnotením jednotlivých dôkazov súdom prvej inštancie, jeho skutkovými zisteniami a závermi, pričom sa po preskúmaní procesu obstarávania skutkových poznatkov v rámci prvoinštančného konania stotožnil s hodnotením dôkazov uskutočneným súdom prvej inštancie. Dodal, že odôvodnenie prvoinštančného rozsudku nie je nepreskúmateľné, pretože ho bolo možné bez pochybností v odvolacom konaní preskúmať a závery v ňom vyslovené sú podložené vykonaným dokazovaním, zákonnými ustanoveniami a konkrétnymi právnymi úvahami. Odvolací súd uzavrel, že podané odvolanie je úplne nedôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vecne správny, založený na správne zistenom skutkovom stave a vychádzajúci zo správneho právneho posúdenia veci vrátane výroku o úrokoch z omeškania.

18.2. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, na základe akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaný sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a

požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Žalovaný ďalej namietal, že dokazovanie nebolo realizované v intenciách zákona. K tomu dovolací súd uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

20. Pokiaľ dovolateľ rozporoval nevykonanie dokazovania listinnými dôkazmi, pričom za závažné procesné pochybenie súdu prvej inštancie nevykonanie dôkazu znaleckým posudkom Znaleckého ústavu Ekonomickej univerzity v Bratislave č. 5/2010, prílohu č. 29, dovolací súd vo všeobecnosti uvádza, že kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.

21. Z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky zároveň vyplýva, že zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

21.1. Podľa názoru dovolacieho súdu ale o tento prípad v prejednávanej veci nešlo. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia (bod 71.) riadne objasnil, z akých dôvodov nevyhoveli niektorým návrhom na vykonanie dokazovania. Uviedol, že zamietol návrhy na vykonanie dokazovania predložením zmlúv o prevode vlastníctva bytov pôvodným nájomníkom, všetkých ročných vyúčtovaní nákladov vlastníkov bytov v bytovom dome za rok 2001 a dokladov o ich doručení vlastníkom, zmluvy o výkone správy, ktorá bola s vlastníkmi bytov uzatvorená ako prvá v poradí a preukázaním vyplatenia čiastky 258 191 Sk ku dňu 15. marca 2002, nakoľko vykonanie tohto dokazovania nepovažoval za potrebné s ohľadom na doposiaľ predložené listinné dôkazy a zistený skutkový stav. Doplnil, že pokiaľ išlo o čiastku 258 191 Sk, žalobca na pojednávaní konanom 19. apríla 2017 predložil listinné dôkazy preukazujúce, že táto čiastka bola vyplatená vlastníkom bytov v novembri a decembri 2002. V súvislosti s namietaným nevykonaním dôkazu znaleckým posudkom Znaleckého ústavu Ekonomickej univerzity v Bratislave č. 5/2010 - prílohou č. 29 dovolací súd poukazuje na body 20. a 50. odôvodnenia prvoinštančného rozsudku, z ktorých vyplýva, že tento dôkaz nachádzajúci sa na č. l. 521 spisu súd prvej inštancie riadne vykonal oboznámením listinného dôkazu. Súdu prvej inštancie z neho vyplývalo, že ku dňu 31. decembra 1999 mal byť stav FOU k bytovému domu na Púpavovej 30 vo výške -122 857,11 Sk a ku dňu 01. januára 2000 vo výške +26 411,19 Sk. Súd sa následne náležite zaoberal relevanciou poznatkov vyplývajúcich z uvedeného dôkazu, keď v rámci vyhodnotenia skutkového stavu konštatoval, že túto

prílohu bez samotného znenia posudku nemohol vyhodnotiť ako dôkaz svedčiaci v prospech žalovaného, a to z dôvodu, že uvedený znalecký posudok nebol vypracovaný v tomto súdnom konaní a bez jeho celého znenia nebolo možné vyhodnotiť váhu tohto dôkazu pre teraz posudzovaný spor, keďže nie je možné overiť ani správnosť údajov uvedených v tabuľke, ktorá tvorí prílohu č. 29 k tomuto znaleckému posudku.

21.2. Dovolací súd považuje toto zdôvodnenie nevykonania navrhovaného dokazovania za dostatočné a súladné so zákonom. Postup súdu prvej inštancie preto vec prejednávajúci senát vyhodnotil ako nespôsobilý zasiahnuť do práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že týmto postupom nedošlo k založeniu vady podľa § 420 písm. f) CSP.

22. Dovolací súd pripomína, že podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Zároveň je potrebné uviesť, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

23. Dovolací súd na tomto mieste osobitne vyslovuje presvedčenie, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, náležite ho vyhodnotil, pričom dosiahnuté skutkové závery nemožno považovať za prejav svojvôle. Súd v predmetnej veci vykonal dokazovanie výsluchom štatutárneho zástupcu žalobcu I.. B. Č.V., výsluchom svedkov I.. L. Y., I.. T. Š., I.. Š. Q., výsluchom znalkyne I.. F. Q. a oboznámil v rozsiahlom počte listinné dôkazy založené v spise (viď bližšie bod 20. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Súd prvej inštancie na základe toho ustálil skutkový stav, že medzi vlastníkami bytov a nebytových priestorov v bytovom dome a Správcovským bratislavským družstvom, Polianky č. 9, Bratislava, došlo k uzatvoreniu Zmluvy o výkone správy č. 63/2001 zo dňa 10. septembra 2001; následne dňa 12. septembra 2001 došlo k písomnému Uznaniu dlhu podľa § 558 OZ; žalovaný zastúpený I.. B. Č., predsedom predstavenstva a I.. T. G., členom predstavenstva, ako správca uznal dlh, t. j. že je povinný v súlade s § 16 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. nevyčerpané prostriedky určené na údržbu a opravu domu, bytu a nebytového priestoru v dome previesť na FPÚO a prehlásil, že vlastníkom bytov a nebytových priestorov nachádzajúcich sa v bytovom dome ku dňu 31. decembra 2000 dlhuje čiastku 11 049,98 eura (332 891,73 Sk), ktorú uhradí v dvoch splátkach a to, prvú splátku 6 638,78 eura (200 000 Sk) do 30. septembra 2001 a druhú splátku 4 411,20 eura (132 871,73 Sk) do 31. októbra 2001. Pokiaľ spornou ostala v konaní výška nevyčerpaných prostriedkov, ktoré mal správca po ukončení správy previesť vlastníkom bytov a nebytových priestorov, vzhľadom na platný uznávací prejav žalobcu pre súd z vykonaného dokazovania vyplývalo, že v priebehu konania žalovaný žiadnym spôsobom nevyvrátil správnosť sumy uvedenej v Uznaní dlhu, ktorou sa predchádzajúci správca zaviazal uhradiť záväzok vyplývajúci mu z ustanovenia § 16 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. Súd prvej inštancie z toho vyvodil, že domnienka existencie uznaného záväzku nebola žalovaným vyvrátená, a preto mal túto skutočnosť za preukázanú, nakoľko v konaní nevyšiel najavo opak (§ 192 CSP) a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy nevyčerpaných prostriedkov fondu údržby vo výške vyplývajúcej z potvrdenia o konečnom vyúčtovaní FPÚO za bytový dom zo dňa 31. decembra 2001.

24. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmvanej veci nezistil ústavnoprávne deficity v rámci zisťovania skutkového stavu veci, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípmi všeobecnej spravodlivosti. Tak okresný súd ako aj jeho nadriadený krajský súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), náležitým spôsobom zistili skutkový stav veci a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodli tak, že ich skutkové a právne závery nemožno považovať za svojvoľné, neudržateľné, ani prijaté

v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z tohto hľadiska preto nemožno postupu súdov nižších inštancií nič vytknúť a námietky žalovaného preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný neopodstatnene namieta, že súdy nižších inštancií mu nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

26. Žalovaný ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

27. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predostretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia, sp. zn. 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

28. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ v danom prípade zákonom zodpovedajúcim spôsobom vymedzil právnu otázku týkajúcu sa platnosti spornej listiny „Uznanie dlhu zo dňa 12. septembra 2001“ v zmysle § 558 OZ. Po konštatovaní prípustnosti dovolania pristúpil dovolací súd k meritórnemu dovolaciemu prieskumu a posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzenej právnej otázke.

29. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

30. Dovolateľ argumentoval, že predmetné Uznanie dlhu je neplatným právnym úkonom a s tým súvisiace prenesenie dôkazného bremena preukázať výšku pohľadávky žalobcu na žalovaného považoval za nesprávne.

31. Podľa § 558 OZ ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

32. Uznanie dlhu predstavuje zabezpečovací prostriedok, prostredníctvom ktorého dochádza k zabezpečeniu práv a povinností zo záväzkov. Ide o jednostranné vyhlásenie, resp. jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi, ktorým dlžník v písomnej forme vyhlasuje, že zaplatí svoj dlh čo do dôvodu a výšky. Okrem všeobecných náležitostí (§ 34 a nasl. OZ), potrebných na to, aby bol právny úkon uznania dlhu perfektný, Občiansky zákonník v prípade uznania dlhu vyžaduje aj splnenie ďalších, osobitných náležitostí, ktorými sú písomná forma, sľub zaplatiť dlh a vymedzenie dlhu čo do dôvodu aj výšky. Zároveň je pre perfektnosť a vznik všetkých účinkov uznania dlhu v prípade, že je dlh už premlčaný, potrebné, aby ten kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Jedným z právnych účinkov inštitútu uznania dlhu je vznik vyvrátiteľnej právnej domnienky, že dlh v čase jeho uznania trval, ktorá sa prejavuje najmä v procesnej rovine. Ide o vyvrátiteľnú domnienku, ktorá zaťažuje dlžníka dôkazným bremenom, a naopak, posilňuje postavenie veriteľa tým, že ten svoj nárok vie oprieť nie len o samotný primárny záväzok, ale i o sekundárny, vedľajší záväzok, slúžiaci na jeho zabezpečenie. Skutočnosť, ktorej svedčí vyvrátiteľná právna domnienka, nie je predmetom procesného dokazovania, a ak nebola v konaní domnienka existencie uznaného záväzku vyvrátená, súd musí mať podľa § 192 CSP skutočnosť

za preukázanú. V konaní môžu nastať dve možné situácie - buď platí skutočnosť, ktorej svedčí vyvrátená domnienka, za preukázanú, alebo vyšiel v konaní najavo jej opak (obsah domnienky bol vyvrátený dôkazom opaku, t. j. dôkazom, že skutočnosť je v konkrétnom prípade práve opačná, než ako ju uvádza domnienka). Na dlžníka sa presúva dôkazné bremeno trvania záväzku v čase jeho uznania, t. j. ak chce byť dlžník v spore úspešný, musí preukázať, že uznaný záväzok neexistuje, resp. v čase uznania neexistoval. Ak založilo uznanie dlhu vyvrátenú domnienku, podľa ktorej sa má za to, že záväzok v dobe uznania trval, potom v konaní, v ktorom sa veriteľ domáha splnenia tohto záväzku, spočíva dôkazné bremeno vzťahujúce sa na neexistenciu záväzku na dlžníkovi (k tomu porovnaj rozsudok najvyššieho súdu z 29. januára 2009 sp. zn. 3Cdo/143/2008, podporne rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Odo/1457/2005, 33Odo/1028/2004, 32Cdo/4465/2007).

33. Po preskúmaní obsahu spisového materiálu a najmä predmetného Uznanie dlhu dovolací súd dospel k záveru o správnosti posúdenia veci súdmi nižších inšancií. Aj podľa názoru dovolacieho súdu je predmetné Uznanie dlhu (č. I. 17 spisu) platné v zmysle § 558 OZ, pretože obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom. Ako jednostranný právny úkon žalovaného v písomnej forme a ako prejav vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky - je určitý a zrozumiteľný, pretože (aj) výkladom podľa § 35 ods. 2 OZ je objektívne pochopiteľný, t. j. nevzbudzujúci pochybnosti o jeho obsahu. V predmetom Uznaní dlhu je obsiahnuté uznanie a sľub žalovaného, že zaplatí dlh vymedzený čo do dôvodu aj výšky v 2 splátkach v lehotách k 30. septembru 2001 a 31. októbru 2001. Z obsahu Uznanie dlhu vyplýva, že právnym dôvodom vzniku záväzku je vrátenie zostatku (nevyčerpaných prostriedkov) FPÚO bytového domu na ul. Púpavová 30 v Bratislave správcom. Dovolací súd preto konštatuje, že uvedené Uznanie dlhu platne založilo právnou domnienku existenciu dlhu vo výške 332 891,73 Sk ku dňu 31. decembra 2000. V zmysle vyššie uvedeného výkladu bolo potom na žalovanom, aby skutočnosť, ktorú preukazovalo Uznanie dlhu (a ďalšie listinné dôkazy svedčiace v prospech žalobcu), v rámci prenesenia dôkazného bremena vyvrátil, resp. relevantne spochybnil. Pokiaľ za tohto stavu súdy vyhodnotili Uznanie dlhu ako platné a následne vyžadovali od žalovaného unesenie dôkazného bremena spočívajúceho v preukázaní tvrdenia, že dlh ku dňu uznania neexistoval, resp. existoval v inom rozsahu, nemožno z pohľadu vymedzenej otázky postupu a záverom súdov nižších inšancií nič vytknúť.

34. Dovolací súd v tomto kontexte považuje za dôležité poukázať na jeho rozhodnutia sp. zn. 2Obdo/67/2018, sp. zn. 3Cdo/195/2017, m. m. sp. zn. 3Cdo/259/2019 a na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 516/2020, ktoré už podobné spory medzi sporovými stranami posudzovali. Vo veci sp. zn. 2Obdo/67/2018 najvyšší súd síce v iných časových súvislostiach, avšak v podobných rozhodných skutočnostiach, ako je tomu v teraz posudzovanej veci, k uznaniu dlhu žalovaným z 8. októbra 2001 uviedol, že toto uznanie spĺňalo všetky zákonom požadované náležitosti. Uvedené právne závery akceptoval aj ústavný súd v uznesení z 5. novembra 2020 sp. zn. II. ÚS 516/2020, ktorý ústavnú sťažnosť žalovaného podanú proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/67/2018 odmietol. Podobne v rozhodných skutočnostiach obdobnej veci sp. zn. 3Cdo/195/2017 považoval najvyšší súd právne závery odvolacieho súdu konštatujúce platnosť uznania dlhu z 9. októbra 2001 za primerane odôvodnené.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP dovolací súd nepovažoval za dôvodný, keďže napadnuté rozhodnutie v otázke platnosti sporného Uznanie dlhu a s tým súvisiaceho prenesenia dôkazného bremena na žalovaného spočíva v správnom posúdení veci.

36. Dovolací súd preto dospel k záveru, že podané dovolanie nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

37. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP), preto mu dovolací súd proti žalovanému priznal v súlade s § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov dovolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inšancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

38. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.